

RAPORTTI HANKKEEN AIKANA KERÄTYISTÄ OPEISTA JA KÄYTÄNTEISTÄ

Hankkeen aikana kerättyjen oppien ja hyvien käytänteiden raportointi on oleellinen osa projektin onnistunutta päättämistä. Raportoinnilla varmistetaan, että projektin aikana saadut kokemukset ja oivallukset dokumentoidaan ja jaetaan muiden kanssa. Tämä mahdollistaa tiedon hyödyntämisen muissa projekteissa ja prosesseissa sekä auttaa välttämään mahdollisesti tehtyjä virheitä. Hankkeen aikana kerättyjen oppien kokoamisen edesauttaa myös levittämään hyviksi ja toimiviksi koettuja toimintatapoja.

Huolellinen pohjatyö tärkeää

Yksi suurimmista hankkeen aikana vastaan tulleista yllätyksistä on ollut se, kuinka aikaa vievää mittausjärjestelmän asennus- ja kehitystyö on ollut. Osittain asiaa selittää teollisuuspuiston ja sen infrastruktuuriin liittyvien verkostojen laajuus. Toisaalta myös ennalta-arvaamattomat haasteet toimintaympäristössä viime vuosien aikana, kuten koronaepidemia ja Ukrainan sota, ovat hidastaneet projektin etenemistä niin työvoiman kuin materiaalien paikoin huonon saatavuuden vuoksi.

Hankkeen aikana on käynyt ilmi, että huolellisen pohjatyön tekeminen on tärkeää. Esimerkiksi verkostojen ja niiden kunnon perusteellinen kartoitus olisi hyvä olla tehtynä mahdollisimman laajasti jo ennen asennustöiden aloittamista. Tämä auttaa muun muassa siinä, että kun jo olemassa olevat mittarit ovat kattavasti etukäteen tiedossa, on uusien mittareiden tarvetta huomattavasti helpompi hahmottaa. Omassa osahankkeessamme oli esimerkiksi mahdollista hyödyntää kunnan vesi- ja kaukolämpölaitosten alueelle asentamia mittareita osana mittariverkostoa. Kaikista ennakkovalmisteluista huolimatta suunnitelmien muutoksilta on useimmiten mahdoton välttyä matkan varrella. Meidän tapauksessamme alueen kehitys- ja muutostyöt, kuten uuden monitoimihallin rakentaminen, ovat aiheuttaneet muutoksia muun muassa mittauspisteiden sijoitteluun ja määrään. Ylipäätään mittaroinnin toteuttaminen on edellyttänyt huomattavan tarkkaa paneutumista järjestelmään, mikä on parantanut alueen eri järjestelmien ja verkostojen tuntemusta sekä edesauttanut niiden kokonaisvaltaista kehittämistä. Samalla myös verkostoihin liittyvä dokumentaatio on voitu saattaa ajan tasalle.

Vaikutuksiltaan merkittävimpiin toimintoihin keskittyminen

Kun kyseessä on alue, jolla toimii useita kooltaan erisuuruisia yrityksiä, on järkevää panostaa suurimpiin toimijoihin. Esimerkiksi RMTK:n tapauksessa, vaikka vuokralaisia on yli 30, aiheuttavat neljä suurinta asiakasta yli 80 % koko alueen kulutuksesta, joten oleellista on ollut pyrkiä sitouttamaan nimenomaan nämä neljä yritystä uuteen toimintamalliin. Yksittäisten pienten toimijoiden osalta mittaroinnista ja käyttöliittymän rakentamisesta aiheutuvat kustannukset saattavat olla suhteessa niin suuret kulutuksen kustannuksiin nähden, ettei niiden kulutuksen mittaukseen kannata panostaa. Ylipäätään myös energian ja muiden hyödykkeiden kulutus on yleensä näillä yrityksillä niin vähäistä, että sillä ei ole koko puiston kulutuksen mittakaavassa juurikaan merkitystä tai kulutukseen ei juurikaan voi vaikuttaa, vaikka se olisikin mitattavissa ja sitä kautta seurattavissa. Kannattaa myös pohtia, minkä tyyppisiä toimintoja missäkin alueella

sijaitsevassa rakennuksessa tai muussa toiminnallisessa kohteessa on, tämän avulla on mahdollista keskittyä niihin kohteisiin, joissa kulutuksen mittauksella on suurimmat vaikutukset ja toisaalta eniten säästöpotentiaalia.

Tähänastisen käyttökokemuksen myötä on käynyt ilmi, että etenkin kaukolämmön ja sähkön suhteen on mahdollista saada huomattavia säästöjä aikaan, jos mittausjärjestelmää hyödynnetään tehokkaasti. Järjestelmä antaa tietoa, jonka avulla voidaan tehdä hyvin konkreettisia muutoksia toimintatapoihin, esimerkiksi tilojen sisälämpötilan tai valaistuksen säädön osalta. Yksi merkittävimmistä esiin nousseista uuden järjestelmän mukanaan tuomista hyödyistä on sen käyttäminen kunnossapidon oleellisena tukityökaluna. Järjestelmä tuottaa monipuolisesti ja laajasti dataa kunnossapidon käyttöön. Sen lisäksi, että järjestelmän kautta erilaiset poikkeustilanteet (esim. vuodot putkistoissa) havaitaan huomattavasti aiempaa nopeammin, järjestelmää on mahdollista hyödyntää myös kunnostus- ja korjaussuunnitelmien laatimisessa.

Uudenlaisia toimintamalleja tarvitaan järjestelmän potentiaalın hyödyntämiseksi

Olemme havainneet, että järjestelmän täyden potentiaalın hyödyntämiseksi tarvitaan laajempaa organisaation toimintamallien tarkastelua ja tarvittaessa muutoksia niihin, mikä jo itsessään saattaa hidastaa järjestelmän hyötyjen esiin saamista. Jos järjestelmää käyttävällä yrityksellä ei ole ennestään olemassa esimerkiksi seurantaa tilojen tai laitteiden käytöstä, on sellaiset luotava, jotta kulutusta suhteessa käyttömäärään voidaan systemaattisesti alkaa seurata. Tämä kaikki vaatii yritysten sitoutumista ilmastovastuulliseen työhön. Vastuullisuuden ei tulisi olla pelkästään brändin kiillottamiseen käytettävä tilapäinen työkalu vaan yksi yrityksen koko toimintaa kannattelevista kivijaloista. Mittavien tulosten aikaansaaminen ei tapahdu yhdessä yössä, vaan yritysten täytyy käyttää aikaa paneutuakseen kulutuksen vähentämisen mahdollisuuksiin.

Ei käy kieltäminen, etteikö meillä Seaside Industry Parkissa oleellisessa osassa mittausjärjestelmän kehittämisessä ja käyttöönotossa ole ollut taloudellinen näkökulma. Aiemmin energiankulutus ja siitä aiheutuvat kustannukset perustuivat suurelta osin arvioon. Mittausjärjestelmän myötä on saatu esiin todelliset kulutuslukemat, jotka ovat paikoitellen poikenneet selvästi arvioiduista. Yleensä aiempi arvio on ollut alakanttiin.

Tämä on herätellyt yrityksiä niiden kulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Uusi järjestelmä tarjoaa yritysten omasta aktiivisuudesta riippuen mahdollisuuksia kehittää toimintaansa niin, että päästöjen määrää voidaan vähentää, mikä tarkoittaa samalla yritysten kulujen pienenemistä. Eli vaikka ensisijainen syy mittausjärjestelmän rakentamiselle on ollut taloudellinen, on sillä ilmastonäkökulmastakin positiivinen vaikutus. Molempien asioiden toivotaan toimivan motivaattorina uuden järjestelmän käytön omaksumiselle osaksi yritysten päivittäistä toimintaa. Keskusteluissa yritysten kanssa on käynyt ilmi, että järjestelmän hyötyjen ulosmittaaminen kustannus- ja päästövähennyksinä todennäköisesti vaatii vuokralaisyritysten olemassa olevien toimintakäytäntöjen läpikäyntiä ja mahdollisesti niiden muokkaamista sekä osittain myös kokonaan uusien käytäntöjen luomista.

Vastuullisuusajatuksen pitää myös läpäistä yrityksen henkilöstö kaikilla tasoilla. Sen lisäksi, että johtotaso hyväksyy sopimustekniset muutokset, oleellisimmassa roolissa uuden järjestelmän käytössä ja sen hyötyjen jalkauttamisessa yritysten käytäntöihin ovat yrityksissä ne henkilöt, joiden vastuulla järjestelmän käyttö on, esim. tuotantopäälliköt ja työnjohto. On siis tärkeätä, että johdon lisäksi myös nämä henkilöt saadaan sitoutettua uuden järjestelmän käyttöön ja

sisäistämään sen mukanaan tuomat mahdollisuudet. Työntekijöiden täytyy olla sitoutuneita uusiin toimintamalleihin ja omaksua niiden viitoittamat uudet käytännöt, jotta kulutus ja sitä kautta päästöt on mahdollista kääntää laskuun.

Hankkeen myötä uutta pontta vastuullisuutoimiin

Hankkeen myötä ilmastovaikutukset ja laajemmin myös vastuullisuus ovat nousseet aiempaa enemmän esiin yhtenä ulottuvuutena, kun pohditaan teollisuuspuiston kehittämistä tulevaisuudessa. Tämän johdosta suunnitelmissa on luoda Seaside Industry Parkille vastuullisuusohjelma, joka luo suuntaviivat puiston toiminnoille tulevaisuudessa vastuullisuuden saralla.